Ministerstwo Finansów

Zasady urządzania małych loterii fantowych i gry bingo fantowe

Materiał informacyjny

Warszawa, 2014

Spis treści: **Strona**

I.	WPROWADZENIE	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE	4 - 6
III.	SZCZEGÓŁOWE ZASADY URZĄDZANIA LOTERII FANTOWEJ I GRY BINGO FANTOWE	6 – 9
IV.	OBOWIĄZKI PODMIOTÓW URZĄDZAJĄCYCH LOTERIE FANTOWE I GRY BINGO FANTOWE	9 – 11
V.	WYGRANE/ NAGRODY	11 – 13
VI.	TRYB ZGŁASZANIA ROSZCZEŃ I ICH PRZEDAWNIENIE	13
VII.	ZWOLNIENIA Z OBOWIĄZKÓW PODATKOWYCH ORAZ INFORMACYJNYCH	13
VIII.	KONTROLA WYKONYWANA PRZEZ SŁUŻBĘ CELNĄ W ZAKRESIE URZĄDZANIA MAŁYCH LOTERII FANTOWYCH LUB GRY BINGO FANTOWE	14 – 15
IX.	KARY PIENIĘŻNE ORAZ PRZEPISY KARNE SKARBOWE	15 – 16
X.	ADRESY NACZELNIKÓW URZĘDÓW CELNYCH	16

I. WPROWADZENIE

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie zasad urządzania tzw. małych loterii fantowych lub gry bingo fantowe.

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.) określa zasady urządzania gier losowych, do których zalicza się loterie fantowe i grę bingo fantowe. W celu ułatwienia organizowania niewielkich przedsięwzięć tego rodzaju, ustawodawca przewidział szczególne, uproszczone zasady urządzania loterii fantowych i gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a która w 2014 r. wynosi 3785,38 zł.

Zasady przedstawione w niniejszym opracowaniu mają zastosowanie do takich loterii fantowych lub gry bingo fantowe, w których ogólna wartość wygranych rzeczowych nie przekracza ww. kwoty. Gry, w których wartość puli wygranych jest większa organizowane są na ogólnych zasadach przewidzianych w ustawie o grach hazardowych.

Zasady przedstawione w niniejszym opracowaniu dotyczą stanu prawnego obowiązującego od dnia 30 marca 2012 r., z którym to dniem kompetencje dyrektorów izb celnych w zakresie przyjmowania zgłoszeń tzw. małych loterii fantowych lub gry bingo fantowe przejęli naczelnicy urzędów celnych.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. Definicje

Definicja loterii fantowej i gry bingo fantowe zawarta została w ustawie o grach hazardowych, która zalicza je do gier losowych, a więc gier o wygrane pieniężne lub rzeczowe, których wynik w szczególności zależy od przypadku, a warunki gry określa regulamin.

I tak, w świetle ustawy:

1) **gra bingo fantowe** to gra losowa, w której uczestniczy się przez nabycie przypadkowych zestawów liczb z ustalonego z góry zbioru liczb, a podmiot urządzający grę oferuje wyłącznie wygrane rzeczowe; (art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy)
2) **loteria fantowa** to gra losowa, w której uczestniczy się przez nabycie losu lub innego dowodu udziału w grze, a podmiot urządzający loterię oferuje wyłącznie wygrane rzeczowe. (art. 2 ust. 1 pkt 9 ustawy)

Cechą wspólną zarówno loterii fantowej, jak i gry bingo fantowe jest:

1) zależność wyniku gry w szczególności od przypadku,
2) określenie warunków gry w regulaminie,
3) oferowanie przez podmiot urządzający grę wyłącznie wygranych rzeczowych (nie jest możliwe, by wygraną stanowiły pieniądze).

Planując organizację loterii fantowej lub gry bingo fantowe należy uwzględnić definicję tych gier zawartą w ustawie o grach hazardowych.

W przypadku, gdy istnieją wątpliwości, czy planowane przedsięwzięcie ma charakter gry losowej, a więc, czy istotnie może być uznane na przykład za loterię fantową, można zwrócić się do Ministra Finansów o rozstrzygnięcie, w drodze decyzji, na podstawie art. 2 ust. 6 ustawy o grach hazardowych, czy gra lub zakład posiadające cechy wymienione w ustawie jest grą losową, zakładem wzajemnym albo grą na automacie w rozumieniu ustawy.

Do wniosku o wydanie decyzji należy załączyć opis planowanego albo realizowanego przedsięwzięcia, zawierający w szczególności zasady jego urządzania, przewidywane nagrody, sposób wyłaniania zwycięzców oraz, w przypadku gry na automatach, badanie techniczne danego automatu, przeprowadzone przez jednostkę badającą upoważnioną do badań technicznych automatów i urządzeń do gier.

2. Na jaki cel można przeznaczyć środki z loterii fantowej lub gry bingo fantowe?

Loteria fantowa i gra bingo fantowe są grami losowymi o szczególnym charakterze, ponieważ dochód, jaki zostanie z nich uzyskany musi być przeznaczany w całości na realizację określonych w regulaminie gry **celów społecznie użytecznych, w szczególności dobroczynnych.** (art. 16 ust. 1 ustawy)

Przy planowaniu loterii fantowej lub gry bingo fantowe należy zatem ze szczególną wnikliwością określić cel, na jaki zostaną przeznaczone uzyskane z nich środki, a następnie precyzyjnie cel ten wskazać w regulaminie gry.

W przypadku wątpliwości co do możliwości przeznaczenia dochodu na określony cel, warto upewnić się, czy dane przedsięwzięcie będzie zgodne z ustawą o grach hazardowych, kontaktując się z właściwym organem Służby Celnej, tj. naczelnikiem urzędu celnego, na którego obszarze właściwości miejscowej są urządzane i prowadzone takie gry.

Uwaga

Przeznaczenie dochodów z loterii fantowej lub gry bingo fantowe na cel niespełniający warunków, by uznać go za cel społecznie użyteczny, oznaczać będzie, że loteria fantowa lub gra bingo fantowe została urządzona niezgodnie z przepisami i w takim przypadku podmiot urządzający grę powinien liczyć się z sankcjami wynikającymi z Kodeksu Karnego Skarbowego.

Zarówno zatem prawidłowe określenie celu, na jaki zostaną przeznaczone dochody uzyskane z loterii fantowej lub gry bingo fantowe, jak również przeznaczenie ich istotnie na cel określony w regulaminie gry, jest bardzo istotne przy ocenie całego przedsięwzięcia.

3. Kto może urządzać loterii fantowe i gry bingo fantowe?

Loterie fantowe i gry bingo fantowe mogą być urządzane przez:

1) osoby fizyczne,
2) osoby prawne lub
3) jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. (art. 7 ust. 1 ustawy)

Osoby zarządzające podmiotem urządzającym loterie fantowe lub grę bingo fantowe oraz osoby reprezentujące taki podmiot nie mogą być osobami skazanymi za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. (art. 12 ust. 2 ustawy)

5. Kto może uczestniczyć w loterii fantowej i grze bingo fantowe?

W przypadku loterii fantowej ustawa nie wprowadza ograniczeń dotyczących wieku osób, które mogą w niej uczestniczyć.

Natomiast w grze bingo fantowe mogą uczestniczyć wyłącznie osoby, które ukończyły 18 lat. (art. 27 ust. 2 ustawy)

6. Ograniczenia w urządzaniu loterii fantowych i gry bingo fantowe.

Podobnie jak w przypadku innych gier hazardowych (z wyjątkiem zakładów wzajemnych urządzanych na podstawie zezwolenia wydanego przez Ministra Finansów wyraźnie zezwalającego na ich

urządzanie przez sieć Internet), zakazane jest urządzanie loterii fantowych i gry bingo fantowe przez sieć Internet, a także uczestniczenie w takich grach.

7. Reklama, promocja, sponsorowanie

Reklama i promocja loterii fantowych oraz gry bingo fantowe nie jest zabroniona. Dopuszczalne jest także sponsorowanie oraz informowanie o sponsorowaniu działalności podmiotów w zakresie loterii fantowych lub gry bingo fantowe. (art. 29 ust. 1 – 3 ustawy)

III. SZCZEGÓŁOWE ZASADY URZĄDZANIA LOTERII FANTOWEJ I GRY BINGO FANTOWE

1. Zgłoszenie

Loterie fantowe lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, mogą być urządzane przez uprawnione podmioty, po dokonaniu ich zgłoszenia. **Zgłoszenia dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej gry.** (art. 7 ust. 1a ustawy)

Urządzanie ww. gier nie zostało zatem sformalizowane, tak jak w przypadku innych gier losowych i nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia na ich urządzanie. Jednakże prawidłowe dokonanie zgłoszenia urządzania loterii lub gry bingo fantowe jest warunkiem niezbędnym, by móc taką grę zorganizować i przeprowadzić zgodnie z prawem.

Z tego względu niezwykle istotne jest nie tylko samo dokonanie zgłoszenia właściwemu organowi Służby Celnej, ale także przygotowanie go w taki sposób, by spełniało wymogi określone w ustawie o grach hazardowych i zawierało wszelkie niezbędne informacje.

Uwaga

Urządzanie loterii fantowej lub gry bingo fantowe bez dokonania zgłoszenia zagrożone jest karą pieniężną, a także stanowi przestępstwo skarbowe, zagrożone karą grzywny przewidzianą w Kodeksie Karnym Skarbowym.

2. Komu zgłosić loterię fantową lub grę bingo fantowe?

Zgłoszenia loterii fantowej lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, urządzanych na obszarze właściwości miejscowej:

1) jednego naczelnika urzędu celnego, dokonuje się naczelnikowi urzędu celnego, na którego obszarze właściwości miejscowej są urządzane i prowadzone takie gry;
2) więcej niż jednego naczelnika urzędu celnego, dokonuje się naczelnikowi urzędu celnego właściwemu według miejsca zamieszkania lub siedziby podmiotu. (art. 32 ust. 3a i 4a ustawy)

Obszary właściwości miejscowej naczelników urzędów celnych zostały określone w wydanym na podstawie art. 32 ust. 8 ustawy, rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 26 września 2011 r. w sprawie obszarów właściwości miejscowej naczelników urzędów celnych do przyjmowania zgłoszeń loterii fantowej lub gry bingo fantowe (Dz. U. Nr 216, poz. 1277).

Rozporządzenie to jest dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów www.finanse.mf.gov.pl w Bazie Wiedzy.

3. W jakim terminie należy dokonać zgłoszenia?

Zgłoszenia loterii fantowej lub gry bingo fantowe dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej gry.

Zgłoszenie dokonane z naruszeniem tego terminu spowoduje, że całe przedsięwzięcie może zostać uznane za urządzane z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych.

Termin pomiędzy dokonaniem zgłoszenia a faktycznym rozpoczęciem loterii fantowej lub gry bingo fantowe pozwoli organowi Służby Celnej na zweryfikowanie poprawności zgłoszenia, w tym w szczególności postanowień regulaminu gry. W razie niespełnienia przez organizatora gry wymogów niezbędnych do jej urządzenia, np. gdy regulamin gry zawiera postanowienia niezgodne z ustawą o grach hazardowych lub cel loterii nie może być uznany za cel społecznie użyteczny, organ Służby Celnej poinformuje o tym organizatora. W takim przypadku gra nie może być urządzana, a jeśli mimo to zostanie rozpoczęta urządzający taką grę podlega odpowiedzialności karnej skarbowej.

Należy zatem pamiętać, że w interesie urządzającego loterię fantową lub grę bingo fantowe leży, by przedsięwzięcie takie planować z odpowiednim wyprzedzeniem. W razie wątpliwości co do jego dopuszczalności bądź prawidłowości przygotowanej dokumentacji, warto skontaktować się z właściwym naczelnikiem urzędu celnego.

4. Co powinno zawierać zgłoszenie loterii fantowej lub gry bingo fantowe?

Zgłoszenie loterii fantowej lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej (w 2014 r. – 3785,38 zł), powinno zawierać:

1) określenie rodzaju gry;
2) nazwę i status prawny podmiotu zgłaszającego, a w przypadku spółek handlowych również numer w Krajowym Rejestrze Sądowym;
3) dane osobowe (imiona, nazwiska, obywatelstwo, miejsce zamieszkania, rodzaj oraz serię i numer dokumentu tożsamości) osób zarządzających podmiotem oraz reprezentujących podmiot zgłaszający;
4) określenie obszaru, na którym planowane jest urządzenie gry;
5) określenie czasu, w którym planuje się urządzenie gry;
6) dokładne wyznaczenie celu, na który przeznacza się dochód z urządzanej gry;
7) określenie planowanej wielkości sprzedaży losów lub kartonów;
8) zobowiązanie wypłacalności nagród;

9) regulamin gry;

10) oświadczenie o legalności źródeł pochodzenia kapitału zakładowego, środków finansowych lub innego majątku przeznaczonego na urządzenie loterii fantowej lub gry bingo fantowe;

11) oświadczenie o niezaleganiu z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, należności celnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne;

12) wzór losu, innego dowodu udziału w grze lub kartonu;

13) oświadczenie osób fizycznych zarządzających podmiotem oraz reprezentujących podmiot zgłaszający, że nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. (art. 38 ust. 2 ustawy)

Do zgłoszenia loterii fantowej lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, dołącza się oświadczenie osoby nadzorującej oraz osoby bezpośrednio prowadzącej tę grę o znajomości przepisów ustawy w zakresie odpowiednio loterii fantowych lub gry bingo fantowe. (art. 38 ust. 3 ustawy)

Konieczność załączenia takiego oświadczenia wynika z tego, że osoby nadzorujące i bezpośrednio prowadzące loterię fantową lub grę bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza wysokości kwoty bazowej, nie mają obowiązku posiadania świadectw zawodowych, dokumentujących ich znajomość przepisów z zakresu gier hazardowych. Jednakże ze względu na ochronę praw osób, które będą uczestniczyły w danej loterii fantowej lub grze bingo fantowe, konieczne jest, by osoby nadzorujące grę wykazywały się znajomością przepisów w stopniu zapewniającym prawidłowe przeprowadzenie gry.

W celu ułatwienia przygotowania zgłoszenia loterii fantowej lub gry bingo fantowe, przykładowe zgłoszenie, jak również przykładowe wzory oświadczeń, jakie powinny zostać do niego dołączone, stanowią załącznik do niniejszego opracowania.

5. Regulamin loterii fantowej lub gry bingo fantowe

Jednym z elementów zgłoszenia loterii fantowej lub gry bingo fantowe jest regulamin gry.

Regulamin powinien dokładnie określać zasady urządzanej gry, uwzględniając w tym zakresie postanowienia ustawy o grach hazardowych, w szczególności dotyczące ochrony interesów osób uczestniczących w grze.

Co istotne, cel, na jaki zostanie przeznaczony dochód z loterii fantowej lub gry bingo fantowe, powinien zostać sprecyzowany właśnie w regulaminie.

Ustawa wymienia elementy, jakie powinien zawierać regulamin. I tak, regulamin loterii fantowej lub gry bingo fantowe określa:

1) nazwę gry;

2) nazwę podmiotu urządzającego grę;

3) wskazanie organu wydającego zezwolenie (przy czym w przypadku loterii fantowej lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej będzie to organ, do którego kierowane jest zgłoszenie);

4) obszar, na którym będzie urządzana gra, oraz miejsce i termin losowania nagród;

5) liczbę losów lub kartonów przeznaczonych do sprzedaży;

6) cenę jednego losu lub kartonu;

7) sposób prowadzenia gry;

8) sposób zapewnienia prawidłowości urządzania gry;

9) terminy rozpoczęcia i zakończenia sprzedaży losów lub kartonów;

10) cel społecznie użyteczny, w szczególności dobroczynny, na który zostanie przeznaczony dochód z gry;

11) sposób i termin ogłaszania wyników;

12) miejsce i termin wydawania wygranych;

13) tryb i terminy rozpatrywania reklamacji i zgłaszania roszczeń;

14) liczbę i rodzaj fantów przeznaczonych na nagrody oraz procentowe określenie wartości fantów w stosunku do łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub kartonów.

(art. 61 ust. 2 ustawy)

Przykładowy wzór regulaminu loterii fantowej stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

6. Zmiana regulaminu

Podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, ma obowiązek poinformować organ, któremu dokonał zgłoszenia, o każdej zmianie regulaminu gry nie później niż w terminie 3 dni od dnia dokonania zmiany. (art. 60 ust. 5 ustawy)

IV. OBOWIĄZKI PODMIOTÓW URZĄDZAJĄCYCH LOTERIE FANTOWE I GRY BINGO FANTOWE

1. Obowiązek urządzania loterii fantowej i gry bingo fantowe zgodnie z ustawą i regulaminem

Loteria fantowa i gra bingo fantowe muszą być urządzane zgodnie z zasadami wynikającymi z obowiązujących przepisów z zakresu gier hazardowych, a także zgodnie z postanowieniami regulaminu loterii fantowej lub gry bingo fantowe. **Niedopuszczalna jest zatem zmiana zasad urządzania gry, nieznajdująca oparcia w regulaminie gry czy przeznaczenie dochodów z gry na cele inne niż pierwotnie wskazane w zgłoszeniu i regulaminie gry.**

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o grach hazardowych podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe jest obowiązany przedstawić organowi, który udzielił zezwolenia, w terminie 30 dni od dnia

zakończenia urządzanej gry, szczegółową informację o realizacji tego obowiązku. Co prawda w przypadku małych loterii fantowych i gry bingo fantowe nie mamy do czynienia z wydaniem zezwolenia, to przyjąć należy, że obowiązek rozliczenia prawidłowości przeprowadzonej gry ciąży także na organizatorach takich przedsięwzięć skoro jednym z warunków urządzania loterii fantowej i gry bingo fantowe, niezależnie od wartości puli nagród, jest przeznaczenie dochodu na cel społecznie użyteczny.

Obowiązek dokonania rozliczenia wyników tzw. małej loterii fantowej i gry bingo fantowe wynika z § 20 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie kontroli wykonywanych przez Służbę Celną w zakresie urządzania i prowadzenia gier hazardowych (Dz. U. Nr 226, poz. 1820, z późn. zm.) nakładającego na podmiot je urządzający obowiązek sporządzania informacji dotyczącej przeprowadzonej gry (szerzej kwestia ta została omówiona w pkt VIII niniejszego opracowania).

Podmiot urządzający taką grę ma zatem obowiązek wykazać prawidłowość jej przeprowadzenia. Należy pamiętać, że zarówno w trakcie urządzania gry, jak i po jej zakończeniu możliwe jest przeprowadzenie kontroli przez Służbę Celną. W takim wypadku na żądanie funkcjonariusza celnego należy przedstawić dokumenty i udzielić informacji, które umożliwią ustalenie, czy dana gra została urządzona i przeprowadzona zgodnie z prawem.

2. Zakaz powierzania czynności innemu podmiotowi

Podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe nie może powierzyć innemu podmiotowi wykonywania czynności związanych z urządzaniem tych gier. (art. 28 ust. 1 ustawy)

3. Obowiązki dotyczące zakazu uczestniczenia w grze bingo fantowe osób, które nie ukończyły 18 roku życia

Z uwagi na to, że w grze bingo fantowe mogą uczestniczyć tylko osoby powyżej 18 roku życia, podmioty urządzające grę bingo fantowe są obowiązane do umieszczenia w miejscu urządzania gry, w widocznym miejscu, informacji o zakazie uczestniczenia w grach osób, które nie ukończyły 18 roku życia. (art. 27 ust. 3 ustawy)

W przypadku wątpliwości co do wieku uczestnika gry bingo fantowe, osoba sprzedająca kartony do gry bingo fantowe jest upoważniona do żądania okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek uczestnika gry bingo fantowe. (art. 27 ust. 4 ustawy)

4. Obowiązek zabezpieczenia losów lub innych dowodów udziału w loterii fantowej oraz kartonów do gry bingo fantowe

Podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe jest obowiązany zabezpieczyć losy lub inne dowody udziału w takiej grze oraz kartony do gry bingo fantowe przed sfałszowaniem oraz przedwczesnym odczytaniem wyniku gry, w szczególności przed prześwietleniem, otwarciem lub zdrapaniem farby ochronnej i zamknięciem lub ponownym naniesieniem farby ochronnej bez naruszenia struktury papieru. (art. 17 ust. 1 ustawy)

5. Obowiązek zgłaszania zamiaru zniszczenia losów, kartonów lub innych dowodów udziału w takiej grze

Podmiot urządzający loterię fantową i grę bingo fantowe jest obowiązany zgłaszać pisemnie właściwemu naczelnikowi urzędu celnego zamiar zniszczenia losów, kartonów lub innych dowodów udziału w takiej grze co najmniej na 7 dni przed planowanym terminem przeprowadzenia tych czynności. Czynność zniszczenia podlega kontroli. (art. 17 ust. 2 ustawy). Właściwym naczelnikiem w ww. sprawie jest naczelnik urzędu celnego właściwy ze względu na miejsce dokonania zniszczenia.

V. WYGRANE/ NAGRODY

1. Wartość wygranych

Wartość wygranej w grach hazardowych nie może być niższa od ceny losu lub innego dowodu udziału w grze albo kwoty wpłaconej stawki. (art. 18 ust. 1 ustawy)

Oznacza to, że w loterii fantowej lub grze bingo fantowe, wygrana rzeczowa, jaką może wygrać uczestnik gry nie może mieć mniejszej wartości niż cena losu lub innego dowodu udziału w grze (loteria fantowa) albo cena kartonu (gra bingo fantowe).

Ogólna wartość wygranych w loterii fantowej oraz grze bingo fantowe nie może być niższa niż 30 % łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze. (art. 18 ust. 2 ustawy)

Zatem w przypadku małych loterii fantowych i małej gry bingo fantowe skoro maksymalna wartość puli wygranych nie może być wyższa niż 3785,38 zł, to maksymalna łączna cena przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze nie może przekraczać kwoty 12617,93 zł. Należy o tym pamiętać określając maksymalną wielkość sprzedaży losów lub kartonów.

2. Wydanie wygranych, wstrzymanie wydania wygranych oraz przypadki, kiedy nie wydaje się wygranej

Wygrane w loteriach fantowych lub grze bingo fantowe wydaje się okazicielom losów lub innych dowodów udziału w tych grach lub za zwrotem tych dowodów, chyba że regulamin tych gier stanowi inaczej (art. 19 ust. 1 ustawy). Wydanie wygranej może nastąpić także na rzecz innej osoby niż okaziciel, jeżeli przedstawi on pełnomocnictwo z podpisem poświadczonym notarialnie udzielone przez taką osobę i w sposób określony w pełnomocnictwie, jeżeli jest zgodny z regulaminem gry. Pełnomocnictwo może obejmować również upoważnienie do odbioru zaświadczenia o uzyskanej wygranej. (art. 19 ust. 2 ustawy)

Podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe nie ma obowiązku badania uprawnień okaziciela losu lub innego dowodu udziału w grze, może jednak wstrzymać wydanie wygranej na okres nieprzekraczający 30 dni, jeżeli zachodzą wątpliwości co do uprawnień okaziciela do rozporządzania losem lub innym dowodem udziału w grze. W przypadku nieuzasadnionego wstrzymania wydania wygranej podmiot urządzający taką grę jest obowiązany zapłacić odsetki ustawowe za okres wstrzymania wydania. (art. 19 ust. 3 ustawy)

Nie dokonuje się wydania wygranej na podstawie losu lub innego dowodu udziału w loterii fantowej lub grze bingo fantowe, jeżeli nie można stwierdzić jego autentyczności lub ustalić jego numeru. (art. 19 ust. 4 ustawy)

W razie utraty lub zniszczenia losu albo innego dowodu udziału w loterii fantowej lub grze bingo fantowe wystawionego imiennie albo na okaziciela, stwierdzającego udział w takiej grze, uczestnikowi takiej gry nie przysługują żadne roszczenia wobec podmiotu urządzającego grę, chyba że regulamin takiej gry stanowi inaczej. (art. 19 ust. 5 ustawy)

3. Zaświadczenie o uzyskanej wygranej

Podmiot urządzający grę hazardową (w tym loterię fantową i grę bingo fantowe) jest obowiązany, na żądanie uczestnika takiej gry, wystawić imienne zaświadczenie o uzyskanej przez niego wygranej. Zaświadczenie o uzyskanej wygranej może zostać odebrane przez pełnomocnika po spełnieniu wymogów określonych wyżej.

Zaświadczenie jest drukiem ścisłego zarachowania (art. 20 ust. 1 ustawy).

Podmiot urządzający grę hazardową (w tym loterię fantową i grę bingo fantowe) nabywa druki zaświadczeń o uzyskanej wygranej, po złożeniu pisemnego wniosku, od wyznaczonego naczelnika urzędu celnego. (art. 20 ust. 4 ustawy)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie wyznaczenia naczelnika urzędu celnego właściwego do wydawania druków zaświadczeń o uzyskanej wygranej (Dz. U. Nr 113, poz. 750) naczelnikiem właściwym do wydawania druków zaświadczeń o uzyskanej wygranej jest Naczelnik Urzędu Celnego II w Warszawie (adres: Utrata 4, 03-877 Warszawa, tel.: 0--22 510-44-05, fax: 0-22 510-44-00)

Zaświadczenie może być wystawione najpóźniej w dniu następującym po dniu, w którym uzyskano wygraną, lub po dniu, w którym nastąpiło wydanie wygranej. (art. 20 ust. 2 ustawy)

4. Ewidencja zaświadczeń

Podmiot urządzający grę hazardową (w tym loterię fantową i grę bingo fantowe) jest obowiązany prowadzić ewidencję zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz przechowywać odpisy wydanych zaświadczeń przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym uzyskano wygraną lub nastąpiła wypłata (wydanie) wygranej. Ewidencja zaświadczeń jest udostępniana, w celu jej poświadczenia, naczelnikowi urzędu celnego. (art. 20 ust. 3 ustawy)

Podmiot urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe przechowuje ewidencję zaświadczeń, przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym uzyskano wygraną lub nastąpiło jej wydanie. (art. 20 ust. 6 ustawy)

Wzór zaświadczenia o uzyskanej wygranej oraz sposób wydawania zaświadczeń, a także sposób ich ewidencjonowania zostały określone w wydanym na podstawie art. 20 ust. 9 ustawy rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 czerwca 2010 r. w sprawie zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz ewidencji zaświadczeń i ewidencji wypłaconych (wydanych) wygranych (Dz. U. Nr 113, poz. 751).

5. Udostępnianie informacji o wysokości wygranej albo przegranej

Wysokość wygranej albo przegranej w grze hazardowej (w tym loterii fantowej lub grze bingo fantowe) stanowi tajemnicę jej uczestnika, której jest obowiązany przestrzegać podmiot urządzający tę grę. Informacje o wysokości wygranej albo przegranej są ujawniane wyłącznie na żądanie:

– Generalnego Inspektora Informacji Finansowej,

– funkcjonariusza celnego,

– inspektora kontroli skarbowej,

– sądu i prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem,

– Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w ramach prowadzonego postępowania sprawdzającego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228). (art. 20 ust. 8 ustawy).

VI. TRYB ZGŁASZANIA ROSZCZEŃ I ICH PRZEDAWNIENIE

1. Tryb zgłaszania roszczeń

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie trybu zgłaszania roszczeń uczestników gier hazardowych (Dz. U. Nr 118, poz. 793), wydanym na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy, roszczenie zgłasza się na piśmie z podaniem imienia i nazwiska oraz adresu uczestnika gry hazardowej, daty i miejsca zdarzenia, którego dotyczy roszczenie, rodzaju gry oraz treści żądania.

2. Przedawnienie roszczeń

Roszczenia związane z udziałem w grze hazardowej przedawniają się z upływem 6 miesięcy od dnia wymagalności (art. 21 ust. 1 ustawy). Bieg przedawnienia roszczeń ulega zawieszeniu na okres od dnia wniesienia reklamacji do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację (art. 21 ust. 2 ustawy).

VII. ZWOLNIENIA Z OBOWIĄZKÓW PODATKOWYCH ORAZ INFORMACYJNYCH

Urządzanie loterii fantowych lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, jest wolne od obowiązku:

- uiszczania opłat przewidzianych w art. 68-69 ustawy,
- uiszczania podatku od gier, ponieważ urządzający nie są podatnikami podatku od gier w rozumieniu art. 71 ust. 1 ustawy,
- składania deklaracji podatkowych oraz rozliczenia wyniku finansowego, wymienionych w art. 75 ust. 1 i 9 ustawy,
- prowadzenia ewidencji podstaw opodatkowania i obliczania wysokości podatku od gier, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy.

VIII. KONTROLA WYKONYWANA PRZEZ SŁUŻBĘ CELNĄ W ZAKRESIE URZĄDZANIA MAŁYCH LOTERII FANTOWYCH LUB GRY BINGO FANTOWE

Kontrola przestrzegania przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie o grach hazardowych należy do zadań Służby Celnej (art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.).

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie kontroli wykonywanych przez Służbę Celną w zakresie urządzania i prowadzenia gier hazardowych (Dz. U. Nr 226, poz. 1820, z późn. zm.) został określony:

- szczegółowy sposób i tryb kontroli,
- rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli,
- tryb przekazywania i zakres zgłoszeń i informacji, o których mowa w przepisach ustawy o Służbie Celnej.

Kontrola loterii fantowej lub gry bingo fantowe jest wykonywana doraźnie i może polegać na bezpośrednim uczestniczeniu funkcjonariusza celnego w czynnościach związanych z działalnością objętą kontrolą lub kontroli dokumentacji, dokumentów oraz urządzeń związanych z działalnością objętą kontrolą.

Dokumentami mającymi znaczenie dla kontroli loterii fantowej lub gry bingo fantowe w szczególności są:

- zgłoszenie wraz z dołączonymi dokumentami zawierającymi dane małej loterii fantowej lub malej gry bingo fantowe,
- regulamin,
- druki imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej, odpisy imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz anulowane imienne zaświadczenia o uzyskanej wygranej,
- dokumenty potwierdzające przekazanie dochodu na cel społecznie użyteczny, w szczególności dobroczynny, określony w regulaminie,
- dokumenty dotyczące rozliczenia wyniku finansowego urządzanej loterii fantowej lub gry bingo fantowe,
- inne dokumenty potwierdzające wykonanie czynności określonych w regulaminie.

Przepisy ustawy o Służbie Celnej nakładają na organizatorów loterii fantowych i gry bingo fantowe obowiązek poinformowania wszystkich właściwych ze względu na miejsce urządzania loterii fantowej lub gry bingo fantowe naczelników urzędów celnych o rozpoczęciu urządzania loterii fantowej i gry bingo fantowe, wskazaniu miejsc, w których będzie prowadzona sprzedaż losów lub innych dowodów udziału w grze, z podaniem ich adresów oraz nazw podmiotów, w których prowadzona będzie sprzedaż oraz przekazania do ww. naczelników urzędów celnych zgłoszenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1a ustawy o grach hazardowych (§ 15 rozporządzenia).

Urządzający loterie fantowe lub gry bingo fantowe, w terminie 30 dni od dnia zakończenia loterii lub gry bingo, sporządza i przesyła do właściwego naczelnika urzędu celnego informacje dotyczące przeprowadzonej loterii fantowej lub gry bingo fantowe (§ 20 rozporządzenia), zawierające:

- wykaz wydanych wygranych rzeczowych wraz z określeniem ich wartości;

– określenie wysokości kwot przekazanego dochodu z gry na cele społecznie użyteczne, w szczególności dobroczynne;

– zestawienie ilości wystawionych i anulowanych imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej, zawierające numery i serie zaświadczeń, wysokości wygranych i daty wystawienia zaświadczeń.

XI. KARY PIENIĘŻNE ORAZ PRZEPISY KARNE SKARBOWE

1. Kary pieniężne

Urządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, bez dokonania zgłoszenia będzie podlegał karze pieniężnej w wysokości 100 % przychodu uzyskanego z urządzanej gry (art. 89 ustawy).

Kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, naczelnik urzędu celnego, na którego obszarze działania jest urządzana gra hazardowa. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (art. 90 ustawy).

Do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (art. 91 ustawy).

2. Przepisy karne skarbowe

W rozdziale 9 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.) przewidziano kary za przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych.

W przypadku loterii fantowych lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, mogą mieć zastosowanie następujące przepisy:

Art. 107b. § 1. Kto niszczy losy, kartony lub inne dowody udziału w loterii pieniężnej, loterii fantowej lub grze bingo fantowe bez wymaganego zawiadomienia właściwego organu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 108. § 1. Kto wbrew przepisom ustawy lub warunkom zezwolenia urządza lub prowadzi loterię fantową, grę bingo fantowe, loterię promocyjną lub loterię audioteksową, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 2. Jeżeli nadwyżka z loterii fantowej, gry bingo fantowe, loterii promocyjnej lub loterii audioteksowej była przeznaczona na cel społecznie użyteczny, w szczególności dobroczynny, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.

Art. 109. Kto uczestniczy w grze losowej, zakładzie wzajemnym, grze na automacie, urządzonych lub prowadzonych wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia, podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.

Art. 110. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej trudni się sprzedażą losów lub innych dowodów udziału w grze losowej, zakładzie wzajemnym lub grze na

automacie, podlega karze grzywny do 360 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności, albo obu tym karom łącznie.

Art. 110b. Kto umożliwia osobie, która nie ukończyła 18 roku życia, udział w grze losowej innej niż loteria promocyjna lub fantowa, w grze na automacie lub w zakładzie wzajemnym, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 111. § 1. Kto, nie dopełniając obowiązku nadzoru nad przestrzeganiem reguł obowiązujących w działalności danego przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej, dopuszcza, chociażby nieumyślnie, do popełnienia czynu zabronionego określonego w tym rozdziale, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy wyczerpuje znamiona innego przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego określonego w tym rozdziale albo jeżeli niedopełnienie obowiązku nadzoru należy do ich znamion.

Postępowanie przygotowawcze w takich sprawach prowadzi urząd celny jako finansowy organ postępowania przygotowawczego (art. 53 § 37 pkt 3 w zw. z art. 133 § 1 Kodeksu karnego skarbowego).

X. ADRESY URZĘDÓW CELNYCH

W przypadku wątpliwości pomocą służą urzędy celne, których dane teleadresowe są zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Finansów www.mf.gov.pl w zakładce Służba Celna/Jednostki podległe/Izby i Urzędy Celne.